

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	16:43	16:43	16:45
יציאה:	17:35	17:35	17:37
ר"ת:	18:07	18:07	18:11

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:25

פרשת בא

עלון מס': 397

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

היפלא מה דבר?

זה לא קל לשנות דרכי חשיבה שהתגלגלה בהם למעלה משלושים שנה, אבל ידעתי שאם אבין את האמת המחולקת שאין לבורא שום מעצור מלהשפיע עלי את כל משאלות לבי, או אז אצפה לראות ממנו דברים לא הגיוניים. וכך החלטתי שאני מחכה לכסף ממנו בכל דרך אפשרית ואפילו לא הגיונית כגון מעטפות בדאר, על הדלת, הפקדות לחשבון הבנק, וכדומה (אני יודע שזה נשמע מאד מוזר, אבל פדאי גם לכם לנסות, ותתפלאו לגלות שזה עובד).

בבקר כשפתחתי את דלת ביתי, חפשותי מעטפה על הדלת או בתבת הדאר ומצאתי שאין כלום. כמוכן שהיציאה מידי קפץ עלי ואמר לי, תפסיק עם השטיות שלך, לך לעבד (לא חלילה שאני מוזלל בעבודה אבל מה אפשר וחקשקה נפשי בתורה). ואני חזרתי לספר חובות הלקבנות. בבקר השני כשפתחתי את הדלת, מצאתי שדבוקה עליה מעטפה ועליה כתוב "ליגאל כהן שבת שלום". כמוכן שלא יכלתי להתאפק ולחכות עד לסיים תפלת שחרית, ומצאתי במעטפה סך של אלף דולרים. הרגשתי באותו רגע כעני נשיקה מהבורא יתברך שאומר לי אני אתך, רק תאמין בי ותקבל הכל. מאותו רגע הבנתי שאית עקר המאמצים שלי בחיים אני צריך להשקיע באמונה בבורא יתברך ולא בדברים אחרים.

אני יודע שהדברים נשמעים קצת מוזרים. אבל אני מציע, לפני שתפסלו את הדברים, תנסו. אני מרגיש שזה מגיע לבורא יתברך שנתן לו הזדמנות ונאמן בו באמונה פשוטה ותמימה שהוא יכול הכל, ונפסיק לשאל שאלות על היכולות שלו.

דירה ללא משפנתא!?

כדגמת אותו אברך שנגש אלי ותרם חמש מאות שקלים לבית המדרש, שאלתי אותו, "יש לך דירה? ענה האברך: לא, אני גר בשכירות באזור". ברצתי אותו: "שהשם יתברך! ופה אותך לקנות דירה מרובחת ונאה ללא שום חובות ואפילו ללא משפנתא". ראייתי על פניו מבט של תמימה. שאלתי אותו, מדוע אתה מפתע? ענה לי האברך, אין לי אפילו סכום ראשוני לקנות דירה ואתה מברך אותי בקניית דירה בלי משפנתא? השבתי לו, בא ונבדק יחדיו האם יש לקדוש ברוך הוא מספיק כסף בשבילך כדי שתקנה דירה בלי חובות. אתה יודע כמה כסף יש באמריקה, טריליונים, ובסין, בנפו, אנגליה, אין סוף של כסף וכלו ברשות הבורא יתברך וברצונו הטוב מעביר לאן שהוא רוצה. ולפי הנראה הוא יכול לשלוח לך כסף מספיק לדירה נחמדה בבני ברק. כמוכן שהאברך הבין את המסר שלי, ובמילים פשוטות אין אצל הקדוש ברוך יהיה בכוונה ובקשה. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

נגש אלי יהודי שרצה להוציא דיסקים לזכויה הרבים בנושא אמונה ובטחון, ולא הצליח למצא ממון עבור הוצאת הדיסקים. שאל אותי: מה לעשות? עניתי לו: היפלא מהשם דבר? הרי כל מסרתך להגדיל את שמו של הבורא בעולם ובנידו הכל, תפנה אליו. באותו רגע הצטרף יהודי נוסף לשיחה ושאל: על מה אתם מדברים? עניתי לו: הצדיק שלידינו רוצה לזכות את הרבים, ואין לו מספיק כסף. שאל אותו היהודי: כמה צריך? ענה לו השואל: אלף וחמש מאות שקל. מיד הוציא המתעניין את ארנקו ונתן לו את הסכום המבוקש. באותו רגע רציתי לנשק את הבורא יתברך, ולצעק בכל הכח "היפלא מהשם דבר".

עם ישראל נולד מארבע אמהות: שרה, רבקה, רחל ולאה. בגמרא מובא שפלו היו עקרות. ולכאורה יש לשאל: עם כל כך חשוב ונקר, האם נזקקת מאמהות עקרות הוא צריך להולד? אלא שרצה הקדוש ברוך הוא ללמד את עם ישראל לדורותיו, תדעו שגם מארבע נשים עקרות אני יכול להוציא אמה שלמה.

נשיקה מבורא עולם אביא דגמה נוספת שחייתי: לפני למעלה מעשור עוד בהיותי אברך פשוט שיושב בכולל ולומד, נקלעתי יחד עם משפחתי למצב כלכלי קשה מאד. בנוסף לחובות לחברים, ולבני משפחה, המצב היה כל כך קשה עד ששקלנו אני ורעייתי שאעזוב את בית המדרש ואצא לעבד בשוק הפתוח. וכשהבנתי היכן אני עומד, פניתי בתחלה לבורא יתברך: "אנא, אבי שבשמים, אל תנתק אותי מאהבת חיי שזו התורה הקדושה". ואז פגשתי את הספר חובת הלקבנות בשער הבטחון. במהלך הלמוד בו חזר החינוך לפני, וחזרה השמחה ללבי, הבנתי שאני פשוט נועל את מולי במחשבותי ואני לא מספיק מאמין שהבורא יתברך יכול לשלוח לי את כל מהסורי בכל רגע, וללא קשר ליכולת שלי או של רעיתי. אין ספק שהשם יתברך לא תלוי במעשים שלי, אם אעשה הרבה בשביל הפרנסה או מעט.

בשלב מסוים התחלתי לתרגל במחשבותי, שהשם הוא כל יכול ויכול לשלוח לי מעטפות עם כסף עד אלי בכל דרך שתהיה. ואז ההגיון שלי אמר לי אין תקבל כסף, הרי אף אחד לא מכיר אותך. אפילו מי שפירך אותך לא יודע שאתה צריך, אם כך מי בדיק לך כסף? ועוד טענות שטען בתוכי "ההגיון הבריאי". ואז הבנתי שבפעם ההגיון הבריאי שהרגלתי אליו כל חיי הוא בעצם פנייה, והיכולת של הבורא יתברך שהוא כל יכול אפילו למעלה מיכולת השגה שקלית, ובמילים פשוטות אין אצל הקדוש ברוך יהיה הגיון ואין אצלו טבע, בנדאי שאין אצלו שום הגבלה ביכולתו.

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ורפואה הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת הדיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

יש לכם שמחה במשפחה? ברית. חתונה. בר מצווה.

יזומה הסמלה לקיים סעודת ערים באותו היום לאנשים שחזר לבב בתורה של 466 ש"ח הפתחות כ"סססס"ד

החזר שותפים להבאיל לשמחה סמנה ועשרים איש להצלתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

התשובה לט"ו קולק על רישום התלמידים

שאל אותי פעם טדי קולק ראש עיריית ירושלים, מדוע אתה נלהב כל כך להכניס עוד תלמיד ועוד תלמיד, אתה מכניס מאות תלמידים לתלמודי תורה, מה יצא לך מכל אלה, וכי כולם יהיו רבנים? איפה יש לנו ערים שכולם יהיו רבני ערים, וכי יש לנו חמש מאות ערים? אמרתי לו, טעות בידך.

רבתינו אומרים (ויקרא רבה ריש פרשה ב), אלף נכנסים למקרא - מאה מהם זוכים להיכנס לתלמוד, שיודעים היטב את התלמוד מסכתות בעל פה. מתוך המאה - עשרה לומדים פוסקים. מתוך העשרה שלומדים פוסקים - אחד מהם יוצא מורה הוראות בישראל.

לפי חשבונם של רבותינו, אם יהיו חמש מאות לומדים, יצא 'חצי חכם', חצי מורה הוראות בישראל, ו'רחמנא ליצלן מחצי חכם'... יעשה אשכבות למתים! בשביל זה אנחנו צריכים חכם? צריכים שיהיה חכם פוסק הלכות! אמר, ודאי ידעתי שתענה לי, איני שואל עוד... מעדני המלך

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: בט"ו בשבט הרבה מכינים ריבת אתרוגים מהאתרוג של סוכות ושואלים מה ברכים על זה והאם מרכים שהחיינו היות וכל השנה לא אכלתי אתרוג?

תשובה: ברכת הריבה בורא פרי העץ שזה דרך אכילתו של אתרוג (מרו או"ח סי' רד) ואין בזה ברכת שהחיינו דבירך שהחיינו כבר שנטל לולב (כידוע במקור היו מברכים בשעת הראיה ולכן כאן כבר ראה ובירך כמבואר בחזו"ע ברכות עמ' קכח).

שאלה: האם יש ברכת שהחיינו על פירות יבשים שלא אכלתי מהם כל השנה?

תשובה: ברכת שהחיינו זה רק אם גם הפירות עצמם חדשים ולא רק אם האדם לא אכל אותם שנה, דמי שלא יאכל שנה עגבניה לא יברך שהחיינו היות וזה לא פרי חדש, ולכן אין שהחיינו על הפירות יבשים שאינם חדשים (מרן סי' רכה סעי' א).

שאלה: האם אפשר בט"ו בשבט לברך שהחיינו על פרי הנקרא קרמבולה למי שאוכל בפעם הראשונה השנה?

תשובה: אפשר לברך שהחיינו על קרמבולה כך כתב בספר החדש והנפלא הליכות ברכות (סי' רכה סעי' י).

שאלה: יש לנו עץ שהוא בתוך עציץ. האם צריך להמתין שלוש שנים לערלה?

תשובה: גם עץ שבתוך העציץ אפילו אם העציץ למטה סתום, צריך לחכות שלוש שנים לערלה (מרן יו"ד סי' רצד סעיף כו).

שאלה: האם מותר לתת מפירות הערלה לבעלי חיים?

תשובה: אין לתת מפירות הערלה לבעלי חיים שפירות ערלה אסורים וצריך לזרוקם או לקוברם (מרן יו"ד סי' רצד סעיף א).

שאלה: כבוד הרב חיכינו שלוש שנים שיעברו על העץ בשביל לאכול את הפירות ורצינו לדעת מה עושים עם הפירות של השנה הרביעית?

תשובה: בשנה הרביעית כל הפירות שקוטפים נקראים "נטע רבעי" וצריך לחלל אותם על מטבע שווה פרוטה (ומברכים על חילול הזה בנוסח המובא בסידורים), ואז הפירות מותרים באכילה כמו פירות מעשר שני, וצריך לשים לב להשמיד את המטבע לאחר החילול, או שמחללים אותם על סוכר בשווי של שווה פרוטה וזורקים את הסוכר (מרן יו"ד סי' רצד סעיף ו').

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

מעלותיו של דוד המלך

לאחר שציווה ה' לשמואל הנביא לקום למשוח את דוד למלך על ישראל, בורא עולם הוסיף ואמר (שמואל א טז, יב) "קום מִשְׁחֹהוּ יָדָה הוּא", ולכאורה המילים "כִּי זֶה הוּא" מיותרות, וביאר החיד"א ('חומת אֲנָךְ' שמואל א טז, יב), שבמילה "כִּי" נרמז שעיקר המלכות שייכת לשבט יהודה העולה בגימטריא שלושים, כמו הגימטריא של המילה "כִּי", וכן רמז הקדוש ברוך הוא לשמואל הנביא, שדוד ראוי למלכות משום שיש בו שלושים מעלות הנצרכות למלך, כמובא במשנה באבות (פ"ו מ"ה).

עם ישראל חי

וכן רמז במילה "כִּי" כמה זמן תימשך מלכות בית דוד, שהרי המילה "כִּי" בגימט" ריא שלושים, ומובא ב'זוהר הקדוש' (זוהר יתרו דף פה ע"א), שעם ישראל נמשלו ללבנה, כשם שהלבנה במהלך שלושים ימי החודש בתחילתו גודלת ובסופו מתמעטת ונעלמת, אך מיד שוב חוזרת ומתחדשת, כך עם ישראל פעמים גדלים ופעמים מתמעטים בפעמים נראה שאף נעלמים,

צדקיהו המלך, שהוא הדור השלושים מאברהם אבינו ודור החמשה עשר משלמה המלך, נחרב בית המקדש, חשך אורם של ישראל, ועם ישראל יצא לגלות בבל, ואף שצדקיהו הצליח להימלט מירוש' לים דרך מנהרה סודית הנקראת 'מערת צדקיהו' (עירובין סא ע"ב ברש"י ד"ה מערת), וביציאתו מן המערה נתפס בדרך נס על ידי חייליו של נבוכדנצר, וסופו של צדקיהו היה רע ומר, כאשר רצחו את כל בני משפחתו לעיניו ולאחר מכן ציווה נבוכדנצר שינקרו את עיניו.

פעולות אלו של חורבן הבית וניקור מאור עיניו של מלך יהודה סימלו על כיבוי המאורות, כמו הלבנה ההולכת ונחסרת במהלך חמישה עשר הימים האחרונים של החודש עד שמתכסת מעיניו. ועל כל התהליך שעתיד לעבור על מלכות בית דוד, רמז הקדוש ברוך הוא לשמואל הנביא במילים "כִּי זֶה הוּא", שהמילה כי בגימטריא שלושים, כנגד שלושים הדורות מאברהם אבינו ועד ימי צדקיהו, המלך האחרון למלכי בית דוד.

דבר זה מסביר, מדוע ב'ברכת הלבנה' (שולחן ערוך אורח חיים סימן תכו) אנו מזכירים את המשפט 'דוד מלך ישראל חי וקיים'? אולם לאור המבואר לעיל על ההקבלה בין מלכות דוד ללבנה, אנו מתפללים לבורא עולם, כשם שחידש לנו את אורה של הלבנה למרות שנעלמה מעינינו, כך יאיר לנו את אורו של משיח בן דוד במהרה.

אך עם כל זאת 'עם ישראל חי' ומחדש כנשר נעוריו.

ה'זוהר הקדוש' משווה בין מלכות בית דוד המסמלת את כלל ישראל, לבין הלבנה, כשם שהלבנה גודלת במהלך חמישה עשר הימים הראשונים של החודש, ולאחר מכן מתמעטת, כך מלכות ישראל החלה להתגלות בעולם מתקופת אברהם אבינו, והגיעה לאחר חמישה עשר דורות לשיא תפארתה בימי שלמה המלך, באותה העת אורם של ישראל האיר את כל העולם כולו, וכבוד ה' היה מלא את כל הארץ, בתקופה זו שלמה המלך בנה את בית המקדש הראשון המכונה 'אורו של העולם' (בבא בתרא ד ע"א), ומלך על כל העולם ככתוב (דברי הימים א כט, כג) "וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא ה'", ומובא בגמרא (עבודה זרה ג ע"ב), שבאותה העת לא היו מקבלים גרים מפני שידעו שבאו להתגייר רק מפני כבודם של ישראל.

לאחר תקופת שלמה המלך הלכה מלכות ישראל ונחסרה, כאשר מיד לאחר מותו של שלמה המלך התפצלה המלוכה לשתיים, בין רחבעם בן שלמה לירבעם בן נבט, ולאחר מכן גלו עשרת השבטים ונתתו בארץ ישראל רק שני שבטים בלבד (יהודה ובנימין והכהנים והלוויים שהיו גרים עמם), עד שבתקופת

"המלך דוד"

ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך.

ממתין לך באתר: "אופקים בוקס"

שותפים!
ממשיכים בבניה

ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום!

ניתן להנציח להצלחת/לרפואת/לע"נ

מטר 400x36
חצי מטר 200x36
אמה 100x36

03-8000770

בשפה קלה וקולחת
שמואל א' ודוד
כִּי יֵאָדָר הַסֵּפֶר
"שיעורי הרב יגאל כהן"

פרק חמישה עשר ומחצית
שמואל א' חזון חזקים

דוד המלך ב"ה 09-8444000
א' דוד המלך 08-9444000
בית דוד המלך

לאשת החיל

עומס ריגשי

מכירות את התחושה הזו שמהו עומד להציף את הגרון ואת בולעת אותו חזק לתוך הבטן? דואגת רק שלא יצא על המישהו הלא נכון, או על המישהו הנכון אבל בצורה לא חכמה?

את מכירה את זה שבה לך לדבר את שעל ליבך ואת לא יודעת איך להסביר את זה? פשוט יודעת שאם תוציאי הכול כאן ועכשיו זה ישמע או יתקבל לא טוב, ועלול לגרום למריבות ואי הבנות. אז איך מסדרים את המחשבות? איך מורידים את מה שעל הלב לפה, בצורה שתישמע ותניב פירות ולא רק תוציאי כעסים?

לפני כן, נבהיר - שלדבר אנחנו חייבות. אישה במיוחד חייבת לפרוק את שעל ליבה. אם לא, היא "תתפוצץ" ותקעס בלי קשר גם לאחר מכן או תתכנס בתוך עצמה וחבל. כשלא מדברים הרבה זמן על משהו שמפריע זה גורם למועקה ריגשית ולחוסר תפקוד. כעס או מרמור בלב לאורך זמן, מחליף את ישותו לעצבות, דיכאון, כאב בטן או גרון... ועוד מעין אלו.

על כך שמעתי בשם הרבנית רות שמש שתחיה, שהקב"ה לא סתם ברא את העומס הריגשי הזה שאנחנו מרגישות מידי פעם. הרי הקב"ה בגדלתו יכל היה לעשות שלא יהיה לך עומסים אף פעם, הוא יכול לסדר שבשתי מילים שתגידי, בעלך יבין על מה מדובר, וישנה את התנהגותו, אבל הוא בחר לא לעשות זאת במקרים מסוימים.

אז למי השם ברא בכלל את העומס הריגשי הזה, שלא טוב תמיד ללכת וישר ולפרוק אותו על האיש המדובר?

דווקא כדי שתתפללי להשם. כדי שתפרקי את העומס הראשוני לבורא עולם ולא לבשר ודם, שאגב, הוא לא באמת יכול לעזור.

בכדי לדבר עם בורא עולם אנחנו לא צריכות לחשוב לפני כל מילה ולבדוק איך זה ישמע ואיך זה יראה... הוא היחיד שמקבל הכול, גם בלי שתסתדרי את המילים יפה. הוא היחיד שיאהב אותך בכל מצב... שלא יצעק עלייך ולא יברח. הוא היחיד שתמיד שם. תמיד פה. אבא אמיתי.

הוא גם לא שופט אותך ובוטח שלא מבקר אותך. הוא יודע מאיפה הגעת וממה נוצרת, הוא יודע מה מפריע לך... ומה כבד עלייך. גם אם בעיני כל העולם זה שטות...

ומה שתגידי לו, גם בלי לסדר משפטים ובלי לארגן מחשבות יתקבל בברכה, באהבה אפילו. בחיוב כשכמעט מורגש פיזית.

זה אמיתי, ככה זה. העומס הריגשי הזה נוצר עבור דבר אחד. שתפני לבורא עולם. שנפתח איתו את הקשר הזה. שנדבר איתו ישירות ולא נתבלבל... אצלו נפרוק את כל הקושי שיושב על הלב, ומשם נתקדם לשאר. ולא רק בקשיים, אלא גם בהצלחות ושמחות כמוכן. אחרי הפעם הראשונה שאת מוציאה את שעל ליבך, הפעם השנייה כבר יותר קלה... יותר זורמת, פחות דרמטית וכועסת. כי כבר אמרנו את זה בקול, ההצפה בגרון עברה. עכשיו נותר דיבור הרבה יותר וחיובי, מאשר הפעם האמוצינונית הראשונה.

הרווח מזה הוא כפול ומכופל. את יכולה לדבר בלי סדר וארגון מיוחד, את גם יודעת שמי ששומע אותך באמת מבין אותך ולא שופט אותך... הוא היחיד שמבין אותך באמת. והיחיד שיכול לעזור. וכמו שאמרנו, סף הלחץ והרגשות יורדים לאחור מכן ואפשר לחשוב בהיגיון. והרווח הכי עצום כאן הוא - הקשר הישיר עם בורא עולם שנוצר כאן הוא מיוחד במינו.

כשקשה לך את פונה קודם אליו... את מספרת קודם לו... לאותו אחד שעשה את זה. לאותו אחד היחיד ומיוחד שיכול רק הוא לפתור את כל העניינים... הוא הכתובת האמיתית. כל השאר בומתי. שנזכה להרגיש את זה רגע רגע. שבת שלום!

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

סוד התרגום

שוב אנו פותחים בהערכה לחזילים ללוחמים הדגולים הן לחזילי צה"ל והן לחזילי צבא ה' בחזית היריבה ואברכי הכוללים שמוסרים את נפשם בחזית הרוחני והגשמי להיות עמלי תורה למען כלל ישראל בארץ ובגולה. יהי זיון שזכו לכל השפע אכ"ר.

בפרשת השבוע אנו מגיעים לגאולת ישראל ממצרים, אנו מזכירים בכל יום פמה פעמים את ענין יציאת מצרים, אחת השאלות שיש, אנו אומרים "זכר ליציאת מצרים" וכי מצרים יצאו והלה עם ישראל יצא, אלא עקר העבודה היתה להוציא את מצרים מתוך עם ישראל, את המצרים, את ההרגשה שאני תקוע, אני עבד, אני שפל, אני קטן, אין לי תקנה רוחנית, וזה הטעות שמשרשת על ידי הוצר הרע.

כח ההתחדשות הוא כח עצום לכל משעולי החיים, רק שאין אנו יודעים מגדל הכוח העצום הטמון בכל מעשה שלנו, לדוגמא כאשר יהודי קובע עתים לתורה, ובא מדי יום לשעור הוא פועל פעולות עצומות [חזון מן השקר העתידי וכח הטהרה שהשפיע] הוא התקדם בצעדי ענק, ואם לשאל אותו האם הוא הרגיש? התשובה תהיה שלילית!

כי האדם לא מרגיש שהוא מתקדם, וכך בכל תחום בחיי היומיום. אבל צריך האדם לדעת בכל לבו שהוא התקדם, הוא התעלה, הוא התרומם.

וכך היה המעשה הבא שספר אותו בעל המעשה הגאון הצדיק המשגיח

פנינים מהפרשה

כי אני הכבדתי את לבו [יא]

כיון שהמכות עשויות היו לרכך את ליבו ולהניעו למוטב, ואז הרי לא היתה בחירתו שוות משקל, לפיכך הכבד השם יתברך את ליבו, כדי לשמור על שווי המשקל של בחירתו.

משום כך מפרש המדרש: "הכבדתי" מלשון "כבד" - שעשיתי את ליבו מן כבד, שכן טבעו של הכבד שאינו בולע מאומה בשעת בישול, ויתרה מזו, שככל שמרבים לבשלו הריהו הולך ומתקשה יותר ויותר. (הדרש והעיון)

נאמר במדרש על הפסוק:

"שלה השך ויהשיך ולא מרו את דברו"

כי כאשר אמר הקדוש ברוך הוא למלאכים, שהמצרים ראוים ללקות בחושך, הסכימו כולם כאחד ולא מרו את דברו. יש לתמוה, מה חידוש יש בזה, שכולם הסכימו כאחד?

אלא, שלושה הבדלים הם בין דיני נפשות ובין שאר דינים: א, בדיני נפשות מתחילים לשאול מן הצד, מצערי הדיינים, כדי שיחווה את דעתו באורח חופשי, מבלי להיות תלוי בדעתו של זקן הדיינים. לעומת זאת, בשאר דינים שואלים ראשונה לדעתו של זקן בית הדין. ב, בדיני נפשות מתחילים לדון תחילה בצדדי הזכות ואחר כך בצדדי החובה. ג, בדיני נפשות, אם כל הדיינים אמרו חייב, יוצא בעל הדין זכאי, ("כולו חייב - זכאי").

לפיכך, כאשר שמעו המלאכים שהשם יתברך בתור אב בית הדין של מעלה אומר את דעתו בטרם שאלו לדעתם הם, וגם מתחיל הוא מיד בצד חובה ולא בצד זכות ("ראויים הם המצריים ללקות") - הסיקו מזה את המסקנה, כי אין כאן דיני נפשות, ולפיכך יכלו להסכים כולם לחובה, שכן אילו היה כאן דיני נפשות, לא היו יכולים כולם להכריע לצד חובה, כי אז היו המצרים יוצאים זכאים ואי אפשר היה להענישם במכת חושך, שהרי "כולו חייב - זכאי". עכשיו שאין כאן דיני נפשות היו יכולים כולם כאחד להסכים אתו "ולא מרו את דברו". (מלבים)

גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני

עבדי פרעה ובעיני העם [יא-ג]

תופעה נדירה היא, שיהיה אדם חשוב ומקובל גם בחוגי האצולה ורמי המעלה, וגם אצל המוני העם. לרוב מן שחביב על ההמון, הנהו שנוא על החברה הגבוהה, ומי שחשוב אצל השכבות העליונות של העם איננו חביב על ההמונים הפשוטים, שכן כל שכבה ושכבה דורשת מעלות וכשרונות אחרים.

הפלא של משה רבינו היה זה, שהוא היה גדול מאוד גם בעיני "עבדי פרעה" - השרים הגבוהים וחוגי האצולה, וגם "בעיני העם" - ההמונים הפשוטים. (הדרש והעיון)

המפרסם רבי מאיר חדש זצ"ל, שבקטנותו היה בשואה הארוכה, הלך לתמו בגטו, ובקרבן זוית פגש חיה הולכת על שתיים - חיל גרמני נאצי ימ"ש, הגרמני צמא הדם הסתפל בעיניים בורקות על המראה התם של הילד 'מאיר חדש', וגרר אותו בגסות ובפראות אל המפקדה כדי להרגו רח"ל, ובבואו אל המפקדה, העמידו בקיר וכוון לעברו את קנה הרובה, וצווח עליו בצרחות זוז ימינה..., והגאון זצ"ל מספר שהוא לא יכל להניע את רגליו, הם פשוט לא נשמעו לו, ומפיו של הגרמני נתזו קולות נמרצות בפראות מבחילה, אבל הוא יותר התאבן ולא יכל לזוז מאומה. הגרמני צרח יותר חזק.

ומספר הגאון זצ"ל שבאותם הרגעים הוא התחנן לבורא עולם שיציל והבטיח הרבה קבילות.

ולפתע נפתח חלון מאחורי הילד 'מאיר חדש' וראשו של המפקד צץ החוצה, ושאל מה הצעקות האלו, אמר לו החיל הבאתי יהודי כדי להרג אותך ולהשתעשע בו...

המפקד פונה אל החיל ואומר לו... עזב אותו, ואל תצעק לי כאן, ובכך נצלו חיייו של הגאון זצ"ל.

אבל הספור לא נגמר, הוא המשיך את מסלול חייו, והימים נקפו החדשים חלפו וגם ההרגשה של ההצלה המפלאה, וחשב לעצמו הגאון זצ"ל שמא לא השפיע עלי כל המקרה?!

ולאחר שנים עלה לארץ ישראל, ולמד ב"שיבת חברון" בעיר

המשך מוסר עם סיפור

ההצלה במלא עצמתה, ואז גליתי שכן זה פעל בתוכי, רק שזה היה תא רדום והתעורר לחיים.

יקח אדם לעצמו ברג ויעשה עמו סבוב בקיר לא יראה לעינים הסבוב כלל, אלא שצריך לעשות סבוב נוסף ועוד סבוב ואז זה יהיה נכר, ואם הבכר בארכו הוא עשרה מטרים, הסבובים צריכים להיות רבים כדי שיהיו נכרים.

כך בדיק האדם בחייו, פשוט לומד או עושה מצוה או התגברות באחד המדות שיש לנו הוא פעל את הסבוב, אף שלא נכר שידע שהסבוב נעשה ולכן לא להתיאש גם אם חושב שלא התקדם, צריך לדעת בנדיבות שהוא התקדם והוא התעלה.

לכן צריך להתחדש בכל יום, בכל מיני רעיונות איך לפעל ולהתקדם בלא אוש.

שבת שלום ומבשר!

חברון י"א, ושם בשנת תרפ"ט נכנסו פראי אדם חלאת האנושות הערבים ימ"ש לתוך היכל הישיבה וטבחו בנחורים ללא רחם, הפוגרום שנעשה שם היה אים ונורא, הבחור מאיר חדש נפל על רצפת בית המדרש ונחברו בנימין שוכב לידו והם מתבוססים בדמם של חבריהם לספסל הלמודים, בנימין לוחש למאיר מה עושים? ענה לו מאיר! אל דאגה, תקבל קבלה והכל יהיה בסדר, וכך הוה, הערבים יצאו מהיכל באשור בקרע יש דממת מות ורק לפני שעה קלה היה הומה בית המדרש בקולותיהם של הבחורים הטהורים והקדושים האלו.

התרוממו להם בנימין ומאיר, פונה בנימין לחברו מאיר, ואומר לו מינו ידעת שנמצא?

השיבו מאיר דע לך שפבר יש לי עבר עם מלאך המות, ואני יודע פאשר מתחזקים זה פועל, כי בדיק באותו הזמן חזר אלי ההרגשה של

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"ואהבתם את הגר"

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים!

נשאלתי מאת יהודי מיוחד, המקפיד לתת כבוד לכל אחד ואחד, שיש לו שכן מאד מעניין ובהליכותיו בקודש הוא תמיד מתענין. שחיבת המצוות אצלו בוערת, ויש לו אהבת תורה שאינה נגמרת, וכשמתפלל הוא נראה לגמרי אחרת. מרוב דבקותו לאבינו שבשמים, כשמסיים אני רוצה למחוא לו כפיים. ולאחרונה לו התברר, שהשכן הוא גר שנתעלה מאד מהר, ושואל האם מותר לספר על כך לחבר? ועניתו שאם יודע שגר הצדק בזה מתפאר, על שזכה בקיום המצוות להזהר. ולהתקרב לבורא עולם, הגדול והטוב המושלם, להכנס תחת כנפי השכינה, שאותו כיום היא מרנינה, ובדבריו הוא אותו מתכון לשבח, ולא חס ושלום להתבדח, ולהודיע רוממות מעלת הגר, שעשה מסירות נפש להתגייר, ועזב את מנעמי העולם הזה, ואת עברו כגוי כיום הוא בזה, באופן כזה מותר לספר, שהשכן שלו הצדיק הוא גר, ובעבודת ה' אותו זה מעורר. ויהי רצון שזנכה לעבוד את ה' בכל הכח, ומן העבירות תמיד לברוח.

ולסיום אקיים מה שנתבקשתי מאת יהודי נחמד לעורר, לחזק את מידת הויתור לחבר, שבזה על יצרנו הרע אנו צריכים להתגבר. יום אחד יצא החפץ חיים מבית המדרש, ודיבר עם חתנו בלימוד בלב נרגש. תוך כדי שקיימו בעצמם את מצות "ובלכתך בדרך", בלימוד עיוני ומעמיק ולא רק בערך, הופיע אדם באמצע הרחוב פתאום, שלא אמר ולא דיבר מאום, וניקה לחפץ חיים לכלוך שהיה על בגדיו, ומיד נעלם ושב על עקביו. כשהסתובב החפץ חיים לראות לאן נעלם, הצטער מאד ובלבו מעט נכלם, על שלא הספיק לומר לו חזק וברוך, כי מדת הכרת הטוב היא כמו הלכה בשולחן ערוך. וכך כל הדרך היה בצער, עד שהגיע לפתח השער. כשנכנס לביתו לפתע היה נראה שהוא זורח מאושר, ובני ביתו ניצלו מיד את שעת הכושר. ושאלוהו: מה גרם לכבודו שינוי כל כך מהיר של מצב הרוח, ואולי בגלל שנכנס לביתו כבר לא מעיק עליו הקור והרוח. ענה להם החפץ חיים תשובה חשובה ודרך חיים, והצליח את כל הסובבים מיד להדהים: שאותו פלוני ניקה

פניני הדף היומי

מאת הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

בסוגייתנו אנו לומדים את הכלל שהמוציא מחברו עליו הורה לאהרן הכהן

תוך כדי דיבור כדיבור דמי (בבא קמא דף ע"ג)

בסוגייתנו אנו לומדים על המושג תוך כדי דיבור כדיבור דמי, וביאורו שישנם מקרים שאף שאדם העיד או אמר אמירה משמעותית וכעת הוא רוצה לחזור בו, אם לא עבר זמן של תוך כדי דיבור הוא יכול לחזור בו מדיבורו הראשון, ומבואר בסוגיא שזמן תוך כדי דיבור הוא כדי שאילת תלמיד לרב דהיינו שיאמר את המילים שלום עליך רבי, ובסוגיא במסכת בבא בתרא (דף קט"ט) מבואר שיש מקרים שאינו יכול לחזור אף בתוך כדי דיבור כגון בקידושין שאם אדם קידש אישה בטבעת בפני עדים ותוך כדי דיבור אמר שנותן את הטבעת לשם מתנה ולא לשם קידושין אין הקידושין מתבטלים וזוהי חומרא מדרבנן שאם תינשא לאדם אחר בלי לקבל גט מהראשון יאמרו האנשים שהילדים הם ממזרים כיוון שהיא אשת איש היות שהם ראו שהיא התקדשה ולא ראו שהחתן אמר שהוא חורו מהקידושין, וכן לגבי עבודה זרה אדם עבר איסור והקצה חפץ לעבודה זרה ובתוך כדי דיבור חזר בו לא תועיל חזרתו משום חומרא של עבודה זרה והחפץ יאסר. כמו כן אנו מוצאים שדין תוך כדי דיבור נזכר בשולחן ערוך (סימן תקפ"ב) ושם נפסק שאף שכל השנה אומרים בתפילה האל הקדוש בעשרת ימי תשובה אומרים המלך הקדוש כיוון שהם ימי דין שהקב"ה יושב ודן בהם את כל העולם ומראה מלכותו וממשלתו שהוא בכל משלה, ואם אדם טעה ואמר באותם ימים האל הקדוש במקום המלך הקדוש ותוך כדי דיבור חזר ותיקן ואמר מלך הקדוש אינו צריך לחזור, וכעין זה אנו מוצאים לגבי מי שטעה בברכת הנתיני שאם הספיק לתקן מיד מועיל, וכמוכן שאדם צריך ללמוד הלכות ברכות לדעת כל מאכל מהי ברכתו לפני שאוכל ממנו. שבת שלום!

המעונין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשיעור קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

לו את מעילו גם מבפנים. הוא גנב לי את כל הכסף שהיה בכיס המעיל, הוא קיבל את ההכרת הטוב שלו וזכיתי גם אני לו להועיל. שזנכה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו לראות את הטוב בכל יהודי פשוט או יקר, ולחזק את העין הטובה על חברינו ולעשות את זה עיקר. וכך נזכה בינינו להרבות שלום, ויבוא משיח צדקנו מהרה, כמתוך חלום אמני!

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מידי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 077-2222-069 שלווח 3 ואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם. כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל. 052-768-3816.

יומא טבא לרבנן
סידור נלות אור יקוח
בשעה טובה וסעולת הספר שרבים צפו לו

שאלות ותשובות יגל לבי
אורח חיים • יורה דעה
אבן הקור • חזק מסטט
למורנו ורבנו
הנאן רבי יגאל כהן שליט"א
ראש סניף "יבית אומר" בני ברק

ניתן להשיג בחנויות הספרים
ובמכון "יבית אומר"
רח' הרב עוזיאל 44 בני ברק

03-8000-770

ל"יבית אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

יגאל אגרום

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יבית אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה